

Skupština Crne Gore
Predsjednik

Broj: 00-14/18 – 37/3
EPA 527 XXVI

USTAVNOM SUDU CRNE GORE

Skupština Crne Gore 26. saziva, na Trećoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2018. godini, dana 12. novembra 2018. godine, razmotrila je Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredaba člana 4 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima ("Službeni list CG", broj 55/16), koju je Ustavni sud Crne Gore dostavio Skupštini Crne Gore i, s tim u vezi, Ustavnom sudu Crne Gore daje sljedeće

MIŠLJENJE
sa odgovorom

Podnosioci inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 4 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima ("Službeni list CG", br. 55/16) u bitnom navode da odredbe osporenog člana nijesu u saglasnosti sa čl. 8, 58, 59 i 139 Ustava Crne Gore, kojima se zabranjuje diskriminacija, jemči pravo svojine, sloboda preduzetništva i proklamuju principi slobodnog i otvorenog tržišta i slobode preduzetništva i konkurencije. Ističu da se ovom odredbom obezbjeđuje da svi notari bez obzira na njihov kvalitet, ažurnost i znanje imaju jednake ili približno jednake prihode od vršenja notarske djelatnosti, što utiče na motivaciju notara u pružanju kvalitetne usluge.

Smatramo da nema osnova za prihvatanje podnijete inicijative.

Članom 4 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima ("Službeni list CG", br. 55/16), izmijenjen je član 9 Zakona, i pored ostalog, u stavu 4 ovog člana propisano je da notarske zapise na osnovu kojih se vrši prenos i uspostavljanje prava svojine i drugih stvarnih prava na nepokretnostima u kojima se kao ugovorna strana pojavljuju državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, ustanove i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, kao i privredna društva u kojima je država većinski vlasnik kapitala, sastavlja notar na čijem se službenom području nepokretnost nalazi, odnosno kome se stranka prvo obrati. U vršenju ovih poslova mora se voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti notara, koju obezbjeđuje Notarska komora Crne Gore određivanjem notara koji će sastaviti notarski zapis prema abecednom redu ličnog imena notara.

Cilj ovakvog propisivanja je da se ravnomjernom raspodjelom predmeta u svim situacijama u kojima se notarskim zapisom vrši prenos i uspostavljanje prava svojine i drugih stvarnih prava na nepokretnostima a u kojima se kao ugovorna strana pojavljuje država, obezbijedi jednakost i ravnomjerna opterećenost notara u ovim predmetima i efikasnost njihovog rada.

Naime, notari vrše notarsku službu kao javnu službu, profesionalno i kao isključivo zanimanje, pri čemu se zakonom decidno uređuju poslovi notara, organizacija notarske službe, uslovi za obavljanje i razlozi za prestanak notarske djelatnosti, nadzor nad radom notara, disciplinska odgovornost notara i druga pitanja od značaja za obavljanje notarske

djelatnosti. Uređivanjem uslova i načina za obavljanje notarske djelatnosti obezbjeđuje se pravna sigurnost građana. Ovo naročito zbog toga što je notarima zakonom povjereno vršenje javnih ovlašćenja.

Prema svemu navedenom osporena odredba nije neskladna sa ustavnim načelima iz čl. 8, 58, 59 i 139 Ustava Crne Gore, kako se to u inicijativi ističe. Naime, dodjeljivanje predmeta notarima, saglasno osporenoj odredbi Zakona o notarima ne diskriminiše notare ni po kojem osnovu, šta više ovom odredbom se obezbjeđuje uspostavljanje jednakosti među notarima prilikom dodjele predmeta u kojima se kao ugovorna strana, odnosno založni povjerilac pojavljuju državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, ustanove i druga pravna lica koja vrše javna ovlašćenja, kao i privredna društva u kojima je država većinski vlasnik kapitala. Pri tome, članom 9 stav 5 Zakona garantovana je ravnomjerna zastupljenost notara, koji obezbjeđuje Notarska komora, određivanjem notara koji će sastaviti notarski zapis prema abecednom redu ličnog imena notara, što se razrađuje Pravilnikom o radu notara.

Takođe, osporene odredbe nijesu nesaglasne sa članom 58 Ustava Crne Gore kojim se jemči pravo svojine. Naime, notar u formi notarskog zapisa sačinjava pravne poslove čiji je predmet prenos ili sticanje prava svojine ili drugih stvarnih prava na nepokretnostima. Na osnovu notarskog zapisa ne stiče se pravo svojine, već se na osnovu pravnog posla ovo pravo na nepokretnim stvarima stiče upisom u katastar nepokretnosti, pa shodno tome primjena navedenih odredbi ne može predstavljati povredu člana 58 Ustava Crne Gore kojim se jemči pravo svojine.

Što se tiče saglasnosti osporene odredbe sa članom 59 Ustava Crne Gore koji garantuje slobodu preduzetništva, smatramo da se ravnomjernom raspodjelom predmeta, shodno propisanim osporenim odredbama, upravo pospješuje preduzetništvo na način što se svim notarima, na jednakim i pravičnim osnovama, daje mogućnost postupanja u pravnim poslovima u kojima se država pojavljuje kao ugovorna strana odnosno založni povjerilac, a u krajnjem se na taj način eliminiše mogućnost nastajanja neke vrste monopolističkog ili privilegovanog položaja pojedinih notara u odnosu na dodjelu predmeta u kojima je država ugovorna strana.

Nadalje, osporena odredba u potpunosti je u saglasnosti sa članom 139 Ustava, po kojem je ekonomsko uređenje zasnovano na slobodom i otvorenom tržištu, slobodi preduzetništva i konkurencije, samostalnosti privrednih subjekata i njihovoj odgovornosti za preuzete obaveze u pravnom prometu, zaštiti i ravnopravnosti svih oblika svojine. Naime, kako su notari povjerenici države sa javnim ovlašćenjima i kako ih imenuje država, uz prethodno ispunjenje zakonom propisanih uslova za imenovanje, a s obzirom da svi notari posjeduju stručne, administrativne i tehničke uslove za obavljanje notarske djelatnosti, to je sasvim opravdano obezbijediti i ravnomjernu raspodjelu predmeta u kojima se kao ugovorna strana pojavljuje neki od navedenih subjekata. Ovakvim pristupom garantuje se jednakost države prema notarima, jačanje pravne sigurnosti, ažurnost u postupanju i unaprjeđenje institucije notara, a istovremeno preventivno djeluje na moguće zloupotrebe u vezi sa dodjelom predmeta u rad notarima, kao i sprječava nastanak neke vrste monopolističkog odnosno privilegovanog položaja pojedinih notara u odnosu na način dodjele predmeta u rad.

Na osnovu prethodno navedenog, smatramo da nema osnova da Ustavni sud Crne Gore prihvati inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 4 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima ("Službeni list CG", br. 55/16).

DRŽAVNI NOTARSKI JEDNIK

van Brajović

Brajović